

Împotriva dogmatismului¹

De Mao Zedong

I. FĂRĂ INVESTIGAȚIE, FĂRĂ DREPTUL DE A VORBI

Dacă nu ai investigat o problemă, vei fi privat de dreptul de a vorbi despre ea. Nu este asta prea dur? Deloc. Când nu ai cercetat o problemă, faptele prezente, istoria sa trecută și nu știi nimic despre punctele ei esențiale, orice ai spune despre ea va fi fără îndoială un nonsens. Vorbirea în nonsens nu rezolvă probleme, așa cum toată lumea știe, deci de ce ar fi nedrept să fii privat de dreptul de a vorbi? Destul de mulți tovarăși își țin mereu ochii închiși și vorbesc nonsensuri, iar pentru un comunist asta este rușinos. Cum poate un comunist să-și țină ochii închiși și să vorbească prostii?

Nu merge așa!

Nu merge!

Trebuie să investighezi!

Nu trebuie să vorbești prostii!

II. A INVESTIGA O PROBLEMĂ ÎNSEAMNĂ A O REZOLVA

Nu poți rezolva o problemă? Ei bine, apucă-te și investighează faptele prezente și istoria sa trecută! Când ai investigat problema temeinic, vei ști

¹ Titlul original din chineză (反对本本主义) tradus literal în română ar fi „Împotriva Cărți-ismului”

cum să o rezolvi. Concluziile vin invariabil după investigație, și nu înainte. Numai un cap pătrat își frământă creierii singur, sau împreună cu un grup, pentru a „găsi soluția” sau „a dezvolta o idee” fără a face nicio investigație. Trebuie subliniat că acest lucru nu poate duce niciodată la vreo soluție eficientă sau la vreo idee bună. Cu alte cuvinte, el este sortit să ajungă la o soluție greșită și la o idee greșită.

Nu puțini sunt tovarășii care fac muncă de inspecție, precum și liderii de gherilă și cadrele nou venite în funcție, cărora le place să facă declarații politice imediat ce ajung într-un loc și care se plimbă dintr-un loc în altul, criticând asta și condamnând cealaltă când au văzut doar suprafața lucrurilor sau detalii minore. O astfel de vorbărie subiectivă și lipsită de sens este într-adevăr detestabilă. Acești oameni sunt sortiți să facă o harababură, să piardă încrederea maselor și să se dovedească incapabili de a rezolva vreo problemă. Când întâlnesc probleme dificile, destul de mulți oameni aflați în poziții de conducere doar oftează fără a putea să le rezolve. Ei își pierd răbdarea și cer să fie transferați pe motiv că „nu au capacitatea și nu pot face treaba”;

Acestea sunt cuvinte de laș. Doar pune-te în mișcare pe cele două picioare pe care le ai, fă un tur prin fiecare secțiune aflată sub responsabilitatea ta și „întreabă despre toate”² așa cum a făcut Confucius, și atunci vei putea rezolva problemele, oricât de puțină ar fi capacitatea ta; pentru că, deși capul tău poate fi gol înainte de a ieși pe ușă, nu va mai fi gol când te vei întoarce, ci va conține toate materialele necesare pentru rezolvarea problemelor, și așa se rezolvă problemele. Trebuie să ieși pe ușă? Nu neapărat. Poți convoca o întâlnire pentru a găsi informațiile necesare cu oameni familiarizați cu situația pentru a ajunge la sursa a ceea ce numești tu o problemă dificilă și pentru a înțelege cum stă acum, iar atunci va fi ușor să rezolvi problema.

² Vezi Analectele lui Confucius, Cartea III, „Pa Yi”: „Când Confucius a intrat în Templul Ancestral, s-a informat despre tot.”

Investigația poate fi asemănată cu lunile lungi de sarcină, iar rezolvarea unei probleme cu ziua nașterii. A investiga o problemă este, într-adevăr, a o rezolva.

III. OPUNEȚI-VĂ VENERĂRII CĂRȚILOR

Orice este scris într-o carte este corect - aceasta este încă mentalitatea țăranilor chinezi înapoiați cultural. Ciudat este că, în cadrul Partidului Comunist, există și oameni care spun întotdeauna într-o discuție: „Arată-mi unde este scris în carte.” Când spunem că o directivă a unui organ superior de conducere este corectă, nu este doar pentru că vine de la „un organ superior de conducere”, ci pentru că conținutul său se conformează atât circumstanțelor obiective, cât și celor subiective ale luptei și îndeplinește cerințele acesteia. Este destul de greșit să adopți o atitudine formalistă și să aplici orbește directivele fără a le discuta și examina în lumina condițiilor reale doar pentru că vin de la un organ superior. Faptele rele făcute de acest formalism explică de ce linia și tacticile Partidului nu prind rădăcini mai adânci în rândul maselor. A aplica orbește o directivă a unui organ superior, și aparent fără nicio dezacord, nu înseamnă cu adevărat să o aplici, ci este cea mai abilă modalitate de a te opune sau de a sabota aceasta.

Metoda de a studia științele sociale exclusiv din cărți este la fel de periculoasă și poate chiar să te ducă pe calea contrarevoluției. O dovadă clară a acestui fapt este oferită de loturi întregi de comuniști chinezi care s-au limitat la cărți în studiul științelor sociale și au devenit contrarevoluționari. Când spunem că marxismul este corect, cu siguranță nu este pentru că Marx a fost un „profet”, ci pentru că teoria sa a fost dovedită corectă în practica și în lupta noastră. Avem nevoie de marxism în lupta noastră. În acceptarea teoriei sale, nu ne intră niciodată în minte nicio astfel de formalizare a noțiunii mistice de „profeție”. Mulți care au citit cărți marxiste

au devenit renegați ai revoluției, în timp ce muncitorii analfabeți adesea înțeleg foarte bine marxismul.

Desigur, ar trebui să studiem cărțile marxiste, dar acest studiu trebuie să fie integrat cu condițiile reale ale țării noastre. Avem nevoie de cărți, dar trebuie să depășim venerarea cărților, care este separată de situația reală.

Cum putem depăși venerarea cărților? Singura modalitate este să investigăm situația reală.

IV. FĂRĂ INVESTIGAREA SITUAȚIEI REALE, VA EXISTA CU SIGURANȚĂ O EVALUARE IDEALISTĂ A FORȚELOR DE CLASĂ ȘI O CONDUCERE IDEALISTĂ ÎN MUNCĂ, REZULTÂND FIE ÎN OPORTUNISM, FIE ÎN PUCISM

Vă îndoiiți de această concluzie? Faptele vă vor forța să o acceptați. Încercați doar să evaluați situația politică sau să ghidați lupta fără a face nicio investigație și veți vedea dacă o astfel de evaluare sau ghidare este neîntemeiată și idealistă și dacă va duce sau nu la erori oportuniste sau puciste. Cu siguranță va duce. Acest lucru nu se datorează lipsei de planuri atente înainte de a acționa, ci din cauza lipsei de studiu atent al situației sociale specifice înainte de a face planurile, așa cum se întâmplă adesea în unitățile noastre de gherilă din Armata Roșie. Ofițerii de tipul Li Kuei³ nu discriminează când pedepsesc oamenii pentru abateri. Drept rezultat, infractorii simt că au fost tratați nedrept, apar multe dispute și liderii pierd tot prestigiul. Nu se întâmplă asta frecvent în Armata Roșie?

³ Li Kuei a fost un erou în romanul chinezesc binecunoscut „Shui Hu Chuan” (Eroii din mlaștini), care descrie războiul țărănesc care a avut loc spre sfârșitul dinastiei Sung de Nord (960-1127). El era simplu, deschis și foarte loial cauzei revoluționare a țăranilor, dar grosolan și lipsit de tact.

Trebuie să eradicăm idealismul și să ne ferim de toate erorile oportuniste și putșiste înainte de a reuși să câștigăm masele și să învingem inamicul. Singura modalitate de a eradica idealismul este să facem efortul de a investiga situația reală.

V. SCOPUL INVESTIGAȚIEI SOCIALE ȘI ECONOMICE ESTE DE A AJUNGE LA O EVALUARE CORECTĂ A FORȚELOR DE CLASĂ ȘI APOI DE A FORMULA TACTICI CORECTE PENTRU LUPTĂ

Aceasta este răspunsul nostru la întrebarea: De ce trebuie să investigăm condițiile sociale și economice? În mod practic, obiectul investigației noastre sunt toate clasele sociale și nu fenomenele sociale fragmentare. Recent, tovarășii din Armata a Patra a Armatei Roșii au acordat în general atenție muncii de investigație,⁴ dar metoda pe care mulți dintre ei o folosesc este greșită. Rezultatele investigației lor sunt, prin urmare, la fel de triviale ca facturile unui vânzător, sau seamănă cu numeroasele povești ciudate pe care le aude un țăran când vine în oraș, sau sunt ca o priveliște îndepărtată a unui oraș populat de pe vârful unui munte. Acest tip de investigație este de puțin folos și nu poate atinge scopul nostru principal. Scopul nostru principal este de a învăța situația politică și economică a diferitelor clase sociale. Rezultatul investigației noastre ar trebui să fie o imagine a situației actuale a fiecărei clase și suferințele și coborâșurile dezvoltării sale.

⁴ Tovarășul Mao Zedong a pus întotdeauna mare accent pe investigații, considerând investigația socială drept cea mai importantă sarcină și baza pentru definirea politicii în munca de conducere. Munca de investigație a fost dezvoltată treptat în Armata a Patra a Armatei Roșii la inițiativa tovarășului Mao Zedong. El a stabilit că investigația socială ar trebui să fie o parte obișnuită a muncii, iar Departamentul Politic al Armatei Roșii a pregătit formulare detaliate care acopereau elemente precum starea luptei de masă, condiția reacționarilor, viața economică a poporului și cantitatea de pământ deținută de fiecare clasă în zonele rurale. Oriunde mergea Armata Roșie, aceasta se familiariza mai întâi cu situația de clasă din localitate și apoi formula slogane adaptate nevoilor maselor.

De exemplu, atunci când investigăm compoziția țărănimii, nu trebuie să știm doar numărul de țărani proprietari, țărani semi-proprietari și țărani chiriași, care sunt diferențiați în funcție de relațiile de arendă, dar mai ales trebuie să știm numărul de țărani bogați, țărani mijlocii și țărani săraci, care sunt diferențiați în funcție de clasă sau strat social. Când investigăm compoziția negustorilor, nu doar trebuie să știm numărul din fiecare comerț, cum ar fi cereale, îmbrăcăminte, ierburi medicinale etc., dar mai ales trebuie să știm numărul de mici negustori, negustori mijlocii și mari negustori. Ar trebui să investigăm nu doar starea fiecărui comerț, dar mai ales relațiile de clasă din cadrul acestuia. Ar trebui să investigăm relațiile nu doar între diferitele comerțuri, dar mai ales între diferitele clase. Principala noastră metodă de investigație trebuie să fie disecarea diferitelor clase sociale, scopul final fiind acela de a înțelege interrelațiile lor, de a ajunge la o evaluare corectă a forțelor de clasă și apoi de a formula tactici corecte pentru luptă, definind care clase constituie forța principală în lupta revoluționară, care clase trebuie câștigate ca aliați și care clase trebuie răsturnate. Acesta este singurul nostru scop.

Care sunt clasele sociale ce necesită investigație?

Acestea sunt:

- Proletariatul industrial
- Muncitorii artizani
- Muncitorii agricoli
- Țăranii săraci
- Săracii din mediul urban
- Lumpen-proletariatul
- Artizanii măștri
- Micii negustori
- Țăranii mijlocii

- Țăranii bogați
- Moșierii
- Burghezia comercială
- Burghezia industrială

În investigația noastră ar trebui să acordăm atenție stării tuturor acestor clase sau straturi sociale. Doar proletariatul industrial și burghezia industrială lipsesc în zonele în care lucrăm acum, iar pe toate celelalte le întâlnim constant. Tacticile noastre de luptă sunt tactici în relație cu toate aceste clase și straturi sociale.

Un alt defect serios în investigațiile noastre anterioare a fost accentul exagerat pe mediul rural în detrimentul orașelor, astfel încât mulți tovarăși au fost întotdeauna neclari cu privire la tacticile noastre față de săracii din mediul urban și burghezia comercială. Dezvoltarea luptei ne-a permis să părăsim munții pentru câmpii.⁵ Am decăzut fizic, dar mental suntem încă în vârful munților. Trebuie să înțelegem orașele la fel de bine ca și mediul rural, altfel nu vom putea satisface nevoile luptei revoluționare.

VI. VICTORIA ÎN LUPTA REVOLUȚIONARĂ A CHINEI VA DEPINDE DE ÎNȚELEGEREA CONDIȚIILOR DIN CHINA DE CĂTRE TOVARĂȘII CHINEZI

Scopul luptei noastre este să atingem socialismul prin stadiul democrației. În această sarcină, primul pas este să finalizăm revoluția democratică prin câștigarea majorității clasei muncitoare și trezirea maselor de țărani și a

⁵ Aici „munții” sunt zona munților Ching kang de-a lungul granițelor provinciilor Kiangsi și Hunan; „câmpiile” sunt cele din sudul provinciei Kiangsi și vestul provinciei Fukien. În ianuarie 1929, tovarășul Mao Zedong a condus forța principală a Armatei a Patra a Armatei Roșii din munții Ching kang spre sudul provinciei Kiangsi și vestul provinciei Fukien pentru a înființa două mari baze revoluționare.

săracilor din orașe pentru răsturnarea clasei moșierilor, a imperialismului și a regimului Guomindang. Următorul pas este să desfășurăm revoluția socialistă, care va urma dezvoltării acestei lupte. Îndeplinirea acestei mari sarcini revoluționare nu este un lucru simplu sau ușor și va depinde în totalitate de tactici corecte și ferme din partea partidului proletar. Dacă tacticile sale de luptă sunt greșite sau nehotărâte și șovăielnice, revoluția va suferi cu siguranță o înfrângere temporară. Trebuie avut în vedere faptul că și partidele burgheze discută constant tacticile lor de luptă. Ele se gândesc la cum să răspândească influențe reformiste în rândul clasei muncitoare pentru a o induce în eroare și a o îndepărta de conducerea Partidului Comunist, la cum să determine țăranii bogați să înăbușe revoltele țăranilor săraci și la cum să organizeze bandiți pentru a suprima luptele revoluționare. Într-o situație în care lupta de clasă devine tot mai acută și se desfășoară la distanță mică, proletariatul trebuie să se bazeze în totalitate pe tacticile corecte și ferme de luptă ale propriului său partid, Partidul Comunist, pentru a obține victoria. Tacticile corecte și neabătute de luptă ale unui Partid Comunist nu pot fi create în niciun caz de câțiva oameni care stau într-un birou; ele apar în cursul luptei de masă, adică prin experiența reală. Prin urmare, trebuie să studiem întotdeauna condițiile sociale și să efectuăm investigații practice. Acei tovarăși care sunt inflexibili, conservatori, formalști și nerealist de optimiști cred că tacticile actuale de luptă sunt perfecte, că „cartea de documente”⁶ a celui de-al Șaselea Congres Național al Partidului garantează victoria durabilă și că se poate învinge întotdeauna doar aderând la metodele stabilite. Aceste idei sunt absolut greșite și nu au nimic în comun cu ideea că comuniștii ar trebui să creeze situații noi favorabile prin luptă; ele reprezintă o linie pur conservatoare. Dacă nu este complet

⁶ „Cartea documentelor” a constat din rezoluțiile adoptate la cel de-al Șaselea Congres Național al Partidului Comunist din China în iulie 1928, inclusiv rezoluția politică și rezoluțiile privind problema țărănească, problema terenurilor, organizarea puterii politice etc. La începutul anului 1929, Comitetul Frontului al Armatei a Patra a Armatei Roșii a publicat aceste rezoluții sub formă de carte pentru a fi distribuite organizațiilor de partid din Armata Roșie și organizațiilor locale de partid.

abandonată, această linie va provoca mari pierderi revoluției și va face rău acestor tovarăși înșiși. Este evident că există unii tovarăși în Armata noastră Roșie care sunt mulțumiți să lase lucrurile așa cum sunt, care nu încearcă să înțeleagă nimic în profunzime și sunt nerealist de optimiști, și ei răspândesc greșeala că „așa este proletar”. Ei mănâncă pe săturate și dormitează în birourile lor toată ziua fără să facă niciun pas și să meargă printre mase pentru a investiga. Ori de câte ori deschid gura, banalitățile lor îi îmbolnăvesc pe oameni. Pentru a trezi acești tovarăși, trebuie să ne ridicăm vocile și să strigăm către ei:

Schimbați-vă ideile conservatoare fără întârziere!

Înlocuiți-le cu idei comuniste progresiste și militante!

Intrați în luptă!

Mergeți printre mase și investigați faptele!

VII. TEHNICA INVESTIGAȚIEI

1. Țineți ședințe de cercetare a faptelor și efectuați investigații prin discuții.

Aceasta este singura cale de a te apropia de adevăr, singura cale de a trage concluzii. Este ușor să comiți greșeli dacă nu organizezi ședințe de cercetare a faptelor pentru investigații prin discuții, ci te bazezi pur și simplu pe o persoană care relatează propria experiență. Nu poți trage concluzii mai mult sau mai puțin corecte în astfel de ședințe dacă pui întrebări întâmplătoare în loc să ridici întrebări esențiale pentru discuție.

2. Ce fel de oameni ar trebui să participe la ședințele de cercetare a faptelor?

Ar trebui să fie oameni bine familiarizați cu condițiile sociale și economice. În ceea ce privește vârsta, persoanele mai în vârstă sunt cele mai potrivite, deoarece au experiență bogată și nu numai că știu ce se întâmplă, dar înțeleg și cauzele și efectele. Tinerii cu experiență de luptă ar trebui, de asemenea, să fie incluși, deoarece au idei progresiste și ochi ageri. În ceea ce privește ocupația, ar trebui să fie muncitori, țărani, comercianți, intelectuali și ocazional soldați, și uneori chiar persoane fără locuințe. Desigur, atunci când un anumit subiect este investigat, cei care nu au nicio legătură cu acesta nu trebuie să fie prezenți. De exemplu, muncitorii, țărani și studenții nu trebuie să participe atunci când comerțul este subiectul investigației.

3. Ce este mai bine, o ședință de cercetare a faptelor mare sau mică?

Depinde de abilitatea investigatorului de a conduce o ședință. Dacă este bun la asta, poate fi convocată o ședință cu până la o duzină sau chiar douăzeci sau mai mulți oameni. O ședință mare are avantajele sale; din răspunsurile primite obții statistici destul de precise (de exemplu, pentru a afla procentul țăranilor săraci din totalul populației de țărani) și concluzii destul de corecte (de exemplu, pentru a afla dacă redistribuirea terenurilor egală sau diferențiată este mai bună). Desigur, are și dezavantajele sale; dacă nu ești priceput în conducerea ședințelor, vei găsi dificil să menții ordinea. Așadar, numărul persoanelor care participă la o ședință depinde de competența investigatorului. Cu toate acestea, minimumul este de trei, altfel informațiile obținute vor fi prea limitate pentru a corespunde situației reale.

4. Pregățiți un plan detaliat pentru investigație.

Un plan detaliat ar trebui pregătit din timp, iar investigatorul ar trebui să pună întrebări conform planului, cu cei prezenți la ședință oferind răspunsurile lor. Orice puncte neclare sau îndoielnice ar trebui să fie supuse discuției. Planul detaliat ar trebui să includă subiecte principale și subtitluri și, de asemenea,

elemente detaliate. De exemplu, luând comerțul ca subiect principal, acesta poate avea subtitluri cum ar fi pânză, cereale, alte necesități și ierburi medicinale; din nou, sub pânză, pot exista articole detaliate cum ar fi pânza imprimată, pânza țesută acasă și mătase și satin.

5. Participare personală.

Oricine are responsabilitatea de a oferi conducere — de la președintele guvernului local până la președintele guvernului central, de la liderul detașamentului până la comandantul-șef, de la secretarul unei filiale de partid până la secretarul general — trebuie să efectueze personal investigații asupra condițiilor sociale și economice specifice și să nu se bazeze doar pe citirea rapoartelor. Căci investigarea și citirea rapoartelor sunt două lucruri complet diferite.

6. Cercetați adânc.

Oricine este nou în activitatea de investigație ar trebui să facă una sau două investigații temeinice pentru a obține o cunoaștere completă a unui anumit loc (de exemplu, un sat sau un oraș) sau a unei anumite probleme (de exemplu, problema cerealelor sau a monedei). O cercetare aprofundată a unui loc sau problemă particulară va ușura investigația viitoare a altor locuri sau probleme.

7. Faceți-vă propriile note.

Investigatorul nu ar trebui doar să prezideze ședințele de cercetare a faptelor și să ofere îndrumare corespunzătoare celor prezenți, dar și să-și facă propriile note și să înregistreze singur rezultatele. A lăsa pe alții să facă asta pentru el nu este prea util.

